

ΑΓΟΡΕΣ & ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

ΑΘΗΝΑ, ΠΕΜΠΤΗ 1 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2015

ΑΝΑΛΥΣΗ

Το εμπόδιο της γερμανικής γλώσσας

Της **RENUKA RAYASAM/REUTERS**

Υπάρχει πληθώρα ανεκδότητων για τη γερμανική γλώσσα με προεξάρχοντα εκφραστή τους τον Μαρκ Τουέν. Εκείνος, μελετητής της αγγλικής γλώσσας, ο οποίος έζησε τον 18ο αιώνα: «Η ζωή είναι πολύ μικρή για να μάθει κανείς γερμανικά». Σήμερα η γλώσσα αυτή αποδεικνύεται κάτι περισσότερο από μία πηγή ανεκδότητων, σε μία χώρα η οποία χρειάζεται απειροχρόνια εργαζόμενους. Συνιστά ένα σημαντικό εμπόδιο, το οποίο αποτρέπει τις γερμανικές εταιρείες να εκμεταλλευθούν την εισροή ανθρώπων από τη Μέση Ανατολή, καθώς και τις ευρωπαϊκές χώρες. Το 2014 η χώρα κατέστη ο δεύτερος δημοφιλέστερος προορισμός για μόνιμη εγκατάσταση, αφήνοντας πίσω τον Καναδά και τη Βρετανία. Η διηνική οικονομική κατάσταση σε άλλες χώρες-μέλη της Ε.Ε., όπως η Ελλάδα, η Ιταλία και η Ισπανία, οδηγούν τους κατοίκους τους να αναζητούν εργασία στη Γερμανία, ενώ οι τεράστιοι αριθμοί μεταναστών από χώρες που βρίσκονται σε πόλεμο, δείχνουν ότι οι ροές δεν θα ανακοπουν.

Παρά ταύτα, περισσότεροι από το 30% των εργοδοτών που συμμετείχαν σε έρευνα του ΟΟΣΑ το 2013, είπαν ότι δεν αναζητούν ξένους για την κάλυψη κενών θέσεων εργασίας λόγω πιθανής άγνοιας της γερμανικής γλώσσας. Η γλωσσική επάρκεια είναι και νομική και πολιτισμική προδιαγραφή: ενώ οι εργαζόμενοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν χρειάζονται βίζα για εργασία στη Γερμανία, συνά πρέπει να γνωρίζουν τη γλώσσα, ώστε να υπερβούν τις γραφειοκρατικές δυσκολίες, όπως οι εξετάσεις πιστοποίησης, καθώς και να προσαρμοστούν στον χώρο εργασίας τους. «Πολλοί μετανάστες τις τις αναγκάζει δεξιοίτες θέλουν να εργαστούν στη Γερμανία, αλλά υπάρχουν πολλά εμπόδια, όπως η γλώσσα», ανέφερε προ

Το 30% των Γερμανών εργοδοτών δεν αναζητούν ξένους για την κάλυψη κενών θέσεων εργασίας, καθώς οι περισσότεροι δεν γνωρίζουν γερμανικά.

δικη της σε συνέδριο στο Βερολίνο ο Ιβ Λετέρν, αναπληρωτής γενικός γραμματέας του ΟΟΣΑ. Μπορεί κανείς να εννοήσει ότι στην αποικιοκρατία των Βρετανών ή την αμερικανική ποικιλία, αλλά η γλώσσα μέχρι στιγμής δεν συνιστά εμπόδιο σε ιστορικά μεταναστευτικούς προορισμούς, όπως η ΗΠΑ, ο Καναδάς και η Βρετανία. Σε κλάδους της γερμανικής οικονομίας η αγγλική γλώσσα είναι η γλώσσα επικοινωνίας, όπως η υψηλή τεχνολογία. Αντιθέτως, στις μεσαίες επιχειρήσεις οι δραστηριότητες διεκπεραιώνονται με εργαλεία τα γερμανικά. Δεδομένου, όμως, ότι σταδιακά η Γερμανία υπερσκελίζει τις αγγλόφωνες χώρες ως επιλογή των μεταναστών, αλλάζει και η συμπεριφορά. Με τη γήρανση του πληθυσμού και τις χαμηλές γεννήσεις, οι μεσαίες επιχειρήσεις, οι θεωρούμενες κινητήρια δύναμη της ανάπτυξης, βλέπουν τον όγκο των ξένων εργατών ως δυνητικό μοχλό στήριξης της οικονομίας. Σήμερα η κατασκευαστική εταιρεία Josef Hebel προσλαμβάνει μη γερμανόφωνους εργαζόμενους από όλον τον κόσμο για εργασία, ενώ παλαιότερα προσλάμβανε Γερμανούς. Στους νεοπροσληφθέντες η εταιρεία προσφέρει μαθήματα γερμανικών. Μετά ένα χρόνο οι ξένοι εργαζόμενοι συνειδητοποιούν καλά στα εργοστάσια και εκτελούν αποτελεσματικά την εργασία τους, αλλά όχι σε τέτοιο επίπεδο, ώστε να ολοκληρώνουν με επιτυχία τις εξετάσεις πιστοποίησης και να μπορούν να αποκοπουν μόνιμες άδειες παραμονής. Μία μεγάλη αναθεώρηση της μεταναστευτικής πολιτικής το 2005 οδήγησε όχι μόνο στη χαλάρωση των περιορισμών για όσους ξένους αναζητούν εργασία στη Γερμανία, αλλά και στο να παρέχονται δωρεάν μαθήματα γερμανικών αλλά και μαθήματα κοινωνικής ένταξης. Σημειώσαν πως τα μέτρα που λαμβάνει σήμερα η γερμανική κυβέρνηση για το καλωσόρισμα των μεταναστών έρχονται να αποκαταστήσουν σφάλματα της δεκαετίας της 1950 και του 1960, σύμφωνα με το Ινστιτούτο Μεταναστευτικής Έρευνας και Διαπολιτισμικών Σπουδών του Πανεπιστημίου του Ουάσινγκτον. Τότε η Γερμανία δεν επένδυσε σε γλωσσικά μαθήματα και ένταξη, επειδή δεν πίστευε ότι οι μετανάστες από την Τουρκία και τις άλλες χώρες θα παρέμειναν εκεί. Στις τοις άλλοις, οι εργασίες που διεκπεραιώσαν, δεν απαιτούσαν παρά τη στοιχειώδη γνώση της γερμανικής γλώσσας.

Χαμηλός πληθωρισμός, Κίνα πιέζουν την ΕΚΤ

Θέμα χρόνου για τους αναλυτές η επέκταση του προγράμματος ποσοτικής χαλάρωσης

Του **ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΡΚΑΓΙΑΝΝΗΣ**

Αρνητικό πρόσημο εμφάνισε και πάλι ο πληθωρισμός στην Ευρωζώνη τον Σεπτέμβριο, επαναφέροντας στο προσκήνιο το ενδεχόμενο να αυξησει η ΕΚΤ τις μηνιαίες αγορές ομολόγων που κάνει από τον περασμένο Μάρτιο με στόχο την ενίσχυση του πληθωρισμού και της ανάπτυξης. Σύμφωνα με τη Standard & Poor's, η επιβράδυνση της κινεζικής οικονομίας θα μπορούσε να αναγκάσει την κεντρική τράπεζα να αυξήσει το μέγεθος του προγράμματος αγοράς περιουσιακών στοιχείων στα 2,4 τρισ. ευρώ από 1,1 τρισ. που είναι σήμερα.

Τον Σεπτέμβριο οι τιμές κατα-

Σύμφωνα με τη Standard & Poor's, η ΕΚΤ θα αναγκαστεί να αυξήσει το πρόγραμμα αγοράς κρατικών ομολόγων από το 1,1 τρισ. ευρώ στα 2,4 τρισ. ευρώ.

ναλώτη μειώθηκαν κατά 0,1% σε ετήσια βάση, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία. Παράλληλα, η ανεργία στην Ευρωζώνη παρέμεινε αμετάβλητη στο 11%. Βασική αιτία για την επανεμφάνιση του αρνητικού πληθωρισμού ήταν η υποχώρηση των τιμών των εγγεγραμμένων (εξαιρείται η επίπτωση της ενέργειας και των επεξεργασμένων τροφίμων) παρέμεινε αμετάβλητος στο 0,9%, δηλαδή πολύ μακριά

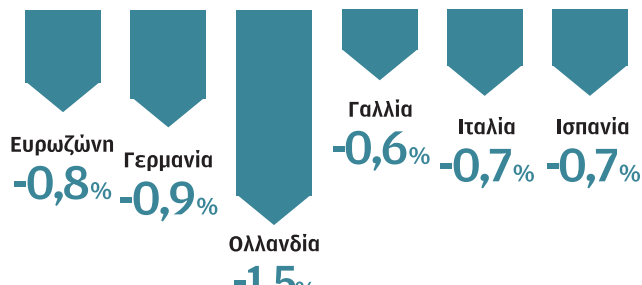
Η επίπτωση που θα έχει στα μέλη της Ευρωζώνης ενδεχόμενη μεγαλύτερη επιβράδυνση της κινεζικής οικονομίας

Απώλειες στην Ευρώπη λόγω Κίνας

ΣΕΝΑΡΙΟ

Η ανάπτυξη στην Κίνα επιβραδύνεται στο 4,4% το 2016 και στο 4,1% το 2017, δηλαδή αθροιστικά η ανάπτυξη θα είναι κατά 4,3% χαμηλότερη σε σχέση με το βασικό σενάριο.

ΕΠΙΠΤΩΣΗ ΣΤΟ ΑΕΠ ΜΕΧΡΙ ΤΕΛΗ 2017

Εκθεση στην Κίνα και στις αναδυόμενες αγορές	ΚΙΝΑ		ΑΝΑΔΥΟΜΕΝΕΣ ΑΓΟΡΕΣ	
	% συνολικών εξαγωγών	% ΤΟΥ ΑΕΠ	% συνολικών εξαγωγών	% ΤΟΥ ΑΕΠ
ΓΕΡΜΑΝΙΑ	6,6	2,6	27,8	10,8
ΓΑΛΛΙΑ	3,8	0,8	17,3	3,5
ΙΤΑΛΙΑ	2,6	0,6	22	5,4
ΙΣΠΑΝΙΑ	1,7	0,4	16	3,6

ΠΗΓΗ: Standard & Poor's

Ανάπτυξη διαρκείας στη Βρετανία

Συνεχίζονται τα θετικά νέα για τη βρετανική οικονομία, η οποία αναπτύσσεται επί 10 συνεχόμενα τρίμηνα. Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ των Βρετανών αυξήθηκε στη διάρκεια του δεύτερου τριμήνου του 2015 και βρέθηκε κατά 0,6% υψηλότερα από το επίπεδο όπου βρισκόταν πριν από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση στις αρχές του 2008. Η βρετανική οικονομία αναπτύχθηκε κατά 0,7% την ίδια περίοδο, σύμφωνα με τη δεύτερη εκτίμηση της βρετανικής στατιστικής υπηρεσίας. Ακόμη σημαντικότερη για τους εργαζομένους είναι η αύξηση των απολαβών τους το ίδιο διάστημα κατά 4,7%, ποσοστό που είναι το μεγαλύτερο από το 2007. Με τον πληθωρισμό σε ιστορικά χαμηλό επίπεδο, το πραγματικό εισόδημα των Βρετανών αυξήθηκε το δεύτερο τρίμηνο του 2015 κατά 2%, αύξηση που είναι η μεγαλύτερη των τελευταίων τριμήνων ετών. Τέλος, το έλλειμμα τρεκουσών συναλλαγών μειώθηκε στα 16,8 δισ. λίρες (ή στο 3,6% του ΑΕΠ), από 24 δισ. λίρες το πρώτο τρίμηνο του 2015, δηλαδή στο χαμηλότερο επίπεδο των τελευταίων δύο ετών. Το 2014, το έλλειμμα τρεκουσών συναλλαγών είχε φθάσει το 5,1% του ΑΕΠ, προκαλώντας συναγερμό στην Τράπεζα της Αγγλίας.

Ανοδος στο Χ.Α., νέα πτώση για τις τράπεζες

Οι εμποροβιομηχανικές μετοχές της υψηλής κεφαλαιοποίησης επανέφεραν σε θετική τροχιά το χρηματιστήριο παρά τη συνεχιζόμενη απαισιόδοξη πορεία του τραπεζικού κλάδου. Ο Γενικός Δείκτης ενισχύθηκε 0,60% και αναρριχήθηκε στις 654,20 μονάδες.

Ο Γενικός Δείκτης ενισχύθηκε 0,60% και αναρριχήθηκε στις 654,20 μονάδες.

στον δείκτη Ftse 25 ήταν οι εξής: Motor Oil (8%), ΕΥΔΑΠ (3,45%), Follis Follie (2,25%), ΕΛΠΕ (2,1%), Jumbo (2,08%), Τίταν (2,07%) και ΔΕΗ (1,52%). Στις τραπεζικές μετοχές η Εθνική Τράπεζα υποχώρησε 11,29% στα 0,385 ευρώ και ακολούθησαν η Τράπεζα Πειραιώς (-7,14%), η Eurobank (-4,35%) και η Alpha Bank, που υπέστη απώλειες 3,60% κλείνοντας σε 0,107

ευρώ. Οριακή άνοδος για τις αποδόσεις του 10ετούς και του 5ετούς κρατικού ομολόγου καταγράφη στην εγκάρσια πλατφόρμα ομολόγων. Αντίθετα σημειώθηκε πτώση στην απόδοση του 3ετούς κρατικού ομολόγου. Οι συναλλαγές κυμάνθηκαν σε υποτονική επίπεδα

Το spread του ελληνικού δεκαετούς ομολόγου ενισχύθηκε και ανήλθε στις 765 μονάδες βάσης έναντι 761 μονάδων βάσης στη συνεδρίαση της Τρίτης. Η απόδοση του 10ετούς ομολόγου διαμορφώθηκε στο 8,25% από 8% την Τρίτη, η απόδοση του 5ετούς ομολόγου ανήλθε στο 9,10% από 9,05% και η απόδοση του 3ετούς ομολόγου έφθασε το 10,70% από 10,85%. Στα ομόλογα της Νότιας Ευρώπης, τα δεκαετή ομόλογα της Γαλλίας και της Ισπανίας είχαν αποδόσεις 1% και 1,89% αντίστοιχα. Η απόδοση του ιταλικού δεκαετούς ομολόγου υποχώρησε και διαμορφώθηκε στο 1,72% από 1,76% την Τρίτη, η απόδοση του πορτογαλικού δεκαετούς ομολόγου ανήλθε στο 2,40% από 2,44% την Τρίτη και, τέλος, η απόδοση του 10ετούς ιρλανδικού ομολόγου ανήλθε στο 1,22%.

Η μεγαλύτερη της αναμενόμενης επιβράδυνση της κινεζικής οικονομίας αποτελεί τον βασικό λόγο για τις μεγάλες απώλειες των ευρωπαϊκών χρηματαγορών το τελευταίο διάστημα.

Μεγάλες απώλειες στις αγορές στο τρίτο τρίμηνο

Αν και οι γενικοί δείκτες των ευρωπαϊκών χρηματιστηρίων έκλεισαν χθες με άνοδο, καταγράφουν τη μεγαλύτερη τριμηνιαία πτώση από την κρίση κρέου στην Ευρωζώνη το 2011 εξαιτίας της μεγάλης επιβράδυνσης στην κινεζική οικονομία. Το ευρώ υποχώρησε μέχρι τα 1,1158 δολάρια ύστερα από τη δημοσιοποίηση στοιχείων που έδειξαν πτώση των τιμών στην Ευρωζώνη, γεγονός που ενισχύει εκτιμήσεις για επέκταση του προγράμματος αγοράς ομολόγων από την ΕΚΤ. Λίγο πριν από το κλείσιμο η Wall Street κινούνταν

Στο διάστημα Ιουλίου - Σεπτεμβρίου τα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια εμφανίζουν τη μεγαλύτερη τριμηνιαία πτώση από το 2011.

σε θετικό έδαφος. Το δολάριο αναρριχήθηκε έναντι καλαθιού νομισμάτων ύστερα από την ανακοίνωση για δημιουργία 200.000 θέσεων εργασίας στον ιδιωτικό τομέα των ΗΠΑ τον Σε-

πτεμβρίου. Ο πανευρωπαϊκός δείκτης FTSEurofirst-600 κατέγραψε τριμηνιαίες απώλειες άνω του 9%, αλλά χθες ενισχύθηκε 2,56%. Ο γερμανικός δείκτης Dax και ο βρετανικός FTSE-100 ενισχύθηκαν χθες κατά 2,58% και 2,22% αντίστοιχα. Στη Μαδρίτη, ο δείκτης Ibex-35 κατέγραψε κέρδη 1,77% και ο δείκτης Cac-40 στο Παρίσι σημείωσε άνοδο 2,57%. Στη Νέα Υόρκη, η τιμή του αργού έλασε 0,19% και διαμορφώθηκε στα 45,04 δολ./βαρέλι. Στο Λονδίνο, η τιμή του Μπρεντ έφθασε τα 48,35 δολ./βαρέλι.

BLOOMBERG, REUTERS

Ο ΔΗΚΤΗΣ

Ο κίνδυνος του αυτογκόλ στην υπόθεση του χρέους

Το θέμα του χρέους έθεσε ο πρωθυπουργός στην ομιλία του στον Ο.Η.Ε. Το ίδιο θέμα συζητήσε ο υπουργός Οικονομίας Γ. Σταθάκης (φωτ.) με την επικεφαλής του ΔΝΤ Κριστίν Λαγκάρντ. Για το χρέος μίλησαν και ο υπουργός Εξωτερικών Νίκος Κοτζιάς με τον Αργεντινικό ομολόγό του. Το χαρτί της διευθέτησης του χρέους παίζουν η κυβέρνηση και όλοι οι υπουργοί, αρμόδιοι και αναρμόδιοι. Αλλά όπως έχει δείξει η πρόσφατη ιστορία, το θέμα του χρέους είναι όπως το ποδόσφαιρο. Στο παιχνίδι παίζουν πολλοί, η ελληνική κυβέρνηση, η Ευρωζώνη, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, το ΔΝΤ, σύμβουλοι, παρασύμβουλοι, αλλά στο τέλος νικούν οι Γερμανοί. Επίσης, το ποδόσφαιρο είναι το πιο σημαντικό από τα ασημένια πράγματα της ζωής μας. Έτσι και το χρέος. Η ελάφρυσή του είναι σημαντική, αλλά δεν είναι το πιο σημαντικό πράγμα για την οικονομία τουλάχιστον αυτή τη στιγμή. Επίσης, και τα αυτογκόλ μέρος της μαγείας του ποδοσφαίρου είναι.

Το 9μηνο ολοκληρώθηκε, και το Χρηματιστήριο Αθηνών φιγουράρει στην τρίτη θέση παγκοσμίως με τις χειρότερες αποδόσεις, σε σύνολο 93 αγορών που υπάρχουν στον πλανήτη. Οι απώλειες του γενικού δείκτη φθάνουν πλέον στο -20,82% και βάζει σοβαρή υποψηφιότητα να ξεπεράσει τις περσινές ετήσιες απώλειες, που είχαν διαμορφωθεί στο -28,95%. Αντίθετα, το 2013 το Χ.Α. είχε άνοδο 28,06%.

Πριν από την Αθήνα, προηγείται στη δεύτερη θέση ο δείκτης Hang Seng China Enterprises, με απώλειες 21,52%, και στην πρώτη θέση με τις μεγαλύτερες απώλειες παγκοσμίως είναι το χρηματιστήριο στη Λίμα του Περού, με πτώση 32,70%.

Δεν χρειάστηκε το δάνειο

Με δελτίο τύπου ανακοίνωσε ο ΟΑΕΕ ότι βρήκε λεφτά για να πληρώσει τις συντάξεις Οκτωβρίου, σήμερα Πέμπτη, χωρίς τελικά να λάβει δάνειο από κανέναν. Μάλιστα, στη σύντομη ανακοίνωση του Ταμείου αφήνονται αιχμές προς τα μέσα ενημέρωσης που δημοσίευσαν την είδηση ότι το ταμείο θα δανειστεί για να πληρώσει τις συντάξεις. Η αλήθεια, βέβαια, είναι πως τα δημοσιεύματα ανέφεραν ότι το ΙΚΑ ενέκρινε δάνειο ύψους 50 εκατ. ευρώ, προκειμένου να «καλύψει» τον ΟΑΕΕ, στην περίπτωση που η εισπραχθεί εσοφρών δεν επαρκούσε για τις πληρωμές στο τέλος του μήνα. Και, βέβαια, το ΙΚΑ δεν μπορεί να προχάρσσει από μόνο του σε αυτή την έγκριση. Προφανώς κάποιος το ζήτησε το δάνειο...

Η «γραφειοκρατία» δούλεψε υπέρ των... παρανόμων

Εντάθηκε ακόμη περισσότερο φέτος το πρόβλημα αθέμιτου ανταγωνισμού που υφίστανται τα ξενοδοχεία και τα άλλα νόμιμα καταλύματα από τις παράνομες μισθώσεις ιδιωτικών κατοικιών σε τουρίστες, όπως διαπιστώνει η Ένωση Ξενοδόχων Μαγνησίας. Και τι έκανε το κράτος γι' αυτό; Ακούρωσε την προσπάθεια της ιδιωτικής πρωτοβουλίας που δρομολόγησε την επίλυση του θέματος με την καθιέρωση ειδικού αυτοκόλλητου πίσω από τις πόρτες των δωματίων των νόμιμων καταλυμάτων. Η προσπάθεια αυτή, σχολιάζει η Ένωση, «έπεσε στο κενό, με τον σχεδόν αστείο ισχυρισμό της αντιμετώπισης της γραφειοκρατίας!»

Αλλα συζήτηση με ΓΕΝΟΠ, άλλα δήλωσε μετά

Με τη διοίκηση της ΓΕΝΟΠ συναντήθηκε χθες ο υπουργός Ενέργειας και Περιβάλλοντος Παναγιώτης Σκουρλέτης (φωτ.). Αυτό που κάνει εντύπωση, με βάση τα όσα ανακοινώθηκαν στο σχετικό δελτίο τύπου του υπουργείου, είναι ότι ενώ ο υπουργός ενημέρωσε τη ΓΕΝΟΠ για τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από τη συμφωνία με τους πιστωτές, με έμφαση στον ζήτημα του ΑΔΜΗΕ, η μόνη δέσμευση που επανέλαβε είναι η θέση της κυβέρνησης για τη μη ιδιωτικοποίηση του. Επίσης, από πουθενά δεν προκύπτει κάποια διαφωνία ή αντίδραση της ΓΕΝΟΠ στα σχέδια για πώληση μονάδων της ΔΕΗ που έχουν δει το φως της δημοσιότητας ή έστω για συμπτύξεις Δημοσίου - ιδιωτών σε νέες μονάδες ηλεκτροπαραγωγής. Πάντως, ο κ. Σκουρλέτης, ενώ προωθεί κρίσιμα θέματα της αγοράς, δεν έχει συνομιλήσει μέχρι στιγμής με κανέναν εκπρόσωπο της. Σήμερα, ωστόσο, θα έχει συνάντηση με τον διευθύνοντα σύμβουλο της Eldorado Gold, Πολ Ράιτ.

